

ТОШКЕНТ ШАХАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШИНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИНИНГ
ЎЗНОМАСИ.
Ҳар ойда икки марта
чиқади.
«Тошкент оқшоми»
нашри.

Маҳалладош

1991 йил, 15 АВГУСТ.
№15(50).

Кенгашлар фаолиятдан

Йигирма олтинчи кун...

АЙНАН шу кун Хамза районидаги маҳаллаларда йиғилиш ўтказилади. Хўш, нега доим бир вақтда, бунинг бирор маъноси борми? Бу аввало 1966 йил 26 апрель кун мўдҳиш зилзила пайтида вафот этганлар хотирасини ёдга олиш, Қолаверса худди шу кун «Наврўз» чойхонаси фойдаланишга топширилди. Мана энди юқорида айтилган «Йигирма олтинчи кун»нинг рамзий маъноси ўз-ўзидан маълум.

Райондаги 35 та маҳалла 4 та ўрамга бўлинган. Мана шу жойларда навбати билан қилинган ишлар ва муаммолар юзасидан ҳар ойда маслаҳатлашиб олинапти. Навбатдаги йиғилишда Зебо Шамсиддинова номли маҳалла комитетининг раиси Исмоил Одилов Шумилов-Қўлиқ ўрамага жойлашган 11 та маҳаллада қилинган ишлар ҳусусида ҳисобот берди.

— Оилада ёки маҳаллада аввало озодагарчиликка эътибор қаратилади, — деди у. — Биз ҳам ишни ана шундан бошладик. 145-автобаза ҳайдовчиларининг ёрдами билан Толариқ анҳори тозаланди. Чойхоналардаги стол-стуллар қайта таъмирланди, айримлари янгиланди. Неча йиллардан бери уюм бўлиб ётган ахлатлар шаҳар чеккасига чиқариб ташланди. Буларнинг ҳаммаси ҳашар йўли билан амалга оширилгани диққатга сазовордир.

Булардан ташқари Алишер Навоий йилига бағишлаб театрлаштирилган кўрсатув ташкил этдик. Ўрамга жойлашган 156, 206, 215, 216-мактабларда жамоа билан маҳалла аҳли учрашуви ташкил этилди. Учасига милицияси билан ота-оналар ҳамжорлиги ҳам яхши йўлга қўйилди.

Умуман, комитетимиз маҳалладаги жамини хайрли ишларни амалга ошириб, ҳал бўлмаётганларига яқиндан ёрдам бераёпти. Қўллаб режалар белгиладик. Шулардан бири тез кунда чойхона қуриш. Мана шу масканда бола тарбияси, қайнона-келиндарнинг муносабатини шакллантириш ва бошқа мавзуларда суҳбат ўтказиш ниятидамиз.

— Қилинган айрим ишлар ҳақида тўхталмай, асосий мақсадга ўтаман, — деди иккинчи ҳисоботчи, Юнусов номли маҳалла комитетининг раиси Қодирхўжа Йўлдошев. — Ҳозир маҳалла комитетлари ўз ҳисоб счётига эга бўлишлари мўҳимдир. Мана, айрим жамоаларимизда кичик қорхоналар ташкил этилмоқда. Улардан тўшган маблағ ўз ҳисобимизга ўтса қандай саз бўларди. Маҳалладаги ишларнинг ҳаммасини ҳам ҳашар йўли билан амалга оширишнинг имкони йўқ. Яна бир масала. Фарзандларимизга ёски ўзбек тилидан дарс беришни йўлга қўйишимиз керак.

Мазкур йиғилишда бошқа кўллаб масалалар ҳам тилга олинди.

Гулзода МАМБЕТОВА.

СУРАТДА: йиғилиш иштирокчиларидан бир гуруҳи.

Хушхабарлар

КУТУБХОНА ҚАД ТИКЛАМОҚДА

САРИҚҚҮЛ маҳалласининг 10-мавзесида истиқомат қилаётган аҳолининг турмуш тарзини яхшилаш, шунингдек, одамларнинг маънавий олами бийитишга алоҳида эътибор берилаяпти. Мавзе комитетининг раиси Носир Абдураззоқовнинг айтишича, кейинги пайтда чойхонада шахмат-шашка баҳси ва китобхонликлар ташкил этиладиган бўлиб қолган. Ана шунини ҳисобга олган фаоллар шундоққина чойхонага туташтириб кутубхона ва маданий дам олишга мўлжалланган хона қуришга аҳд қилишбди.

Ҳозирги кунда қурилиш ҳашар йўли билан олиб борилаяпти. Маҳалла фуқароси, уста Зикрилла Саримсоқов бошчи-

лигида ишлар терилиб, тўсинлар чиқарилди. Ишни октябр ойида ниҳоясига етказиш мўлжалланмоқда.

Самад ШОДМОНОВ.

ЗАРИФ АКА

ҚОЛДИРГАН НОМ

«БОДОМЗОР» маҳалласидаги «Боксёр» кўчаси ўзгартирилиб, унга мазкур маҳалла комитетига кўп йиллар мобайнида раислик қилган марҳум Зариф Жалолов номи берилганди. Яқинда ана шу санага бағишланган хотира кечаси бўлиб ўтди.

Йиғинга Киров районидаги кўшни «Ўрикзор», Ғиёс Умаров ва Мирза Юсуф номли маҳаллалардан ҳам меҳмонлар ташриф буюришди.

Эркин ТУЛАГАНОВ.

СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

Истараси илиқ, чехрасидан нур ёғиб турган бу қиз «Юлдуз» тикувчилик бирлашмасидаги энг ёш ишчилардан биридир. Чеварлик сирларини оиласи-

да, ёшлигидан ўрганиб олгани туфайли энди ишда қийинчилик сезмаяпти.

СУРАТДА: Шаҳноза Абдуллаева.

Холмат Мирзақаримов суратлари.

Кўп қаватли уйларда

ТИЛ ТОПИШИШНИНГ ЎЗИ БЎЛМАДИ

«ҚўИЛИҚ» даҳасидаги 12-уй олдидан ўтиб қолсангиз, хушук манзаранинг гувоҳи бўласиз. Кираверишда ариқлар ифлос, баъзи йўлаклар супурилмаган, айни саратонда ахлатнинг атрофга ёқимсиз ҳид таратиши кишининг дилини хуфтон қилади. Қандайдир қурилиш учун олиб келинган бетон жиҳозлар рўпарада ағанаб ётибди, ишлар ўлда-жўлда қолиб кетган. Одамлар шунчалик лоқайд бўлиб кетишганми, деган ўй беихтиёр хаёлингдан ўтади.

Яна озгина юрсангиз, дарахтлар соя-салқин солиб турган 11-уйга дуч келасиз. Бу ердаги саранжом-сарниш-талиқдан бағри дилингиз очилиши табиий. Ажойиб тўйхона эса янада файз киритиб турибди.

— Бу ерлар агар адашмасам, илгари давлат хўжалигига қарашли ййлов бўл-

ган, — деди уй қомитетининг раиси Наримон ака Усмонов. — Қисқа вақт ичида турар-жойлар қад ростлаб, одамлар кўчиб келишди. Бир неча марта ҳашар уюштириб, чала қолган юмушларни битириб олдик. Қўриб турганингиз тўйхона қурилди. Кўп қаватли уйларда яшовчи турли миллат вакиллари билан тил топишиш учун киши ташаббускор ва уddaбурон бўлиши керак экан. Фаолларимизга раҳмат. Саъдулла Абдурахмонов, Мирюсуф Тожибоев, Аббор Азимов, Эркин Тошев ва Абдумалик Турсунхўжаевлар одамларнинг бошини қовуштиришга астойдил ҳаракат қилишайпти.

Шу ўринда тўйхона чойхона вазифасини ҳам ўтаётганини таъкидламоқчимиз. Стол-стуллар, дастурхон, идиш-товоқлар тахт қилиб қўйилган. Тўй бўлмаган кун-

лари катта-кичик шу жойга чиқиб дам оладилар. Шаҳмат, шашка, биллард бор. Баҳслар ташкил этилади. Чойхонада мириқиб чой ичиш мумкин. Келгусида аёлларнинг ишлаши учун шароит яратиш, клуб қуриб, тўғарақлар очиш режалаштирилган.

— Бу уйда ташкилотчилик ва тартиб-интизомнинг борлиги сезилиб турибди. Қўшни уйда эса барча ишлар ўлда-жўлда. Сиз бунга нима дейсиз, — сўраймиз фаоллардан бири Мақсуд ана Мергановдан.

— Менимча, ҳамма гап ахилликда. Ҳамжиҳатлик бўлмаган жойда ишлар орқага кетаверади. Шундай экан, 12-уйда яшовчилар кенгашиб, режалар белгилаб олишса яхши бўларди. Биз ҳам қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз.

Нодира АБДИРИМОВА.

Обуна—92

ХОНАДОННИНГИЗГА янгиликлар, яхши кайфият ва хушхабарлар олиб кирувчи «Маҳалладош»га обуна бошланганидан хабарингиз бўлса керак. Мухарририят ҳайъати рўзноманинг ҳар бир сонини қизиқарли, ўқимшли, муштарийга катта маънавий озуқа берадиган қилиш учун ижодий режалар белгиланмоқда. Йилга 25 сўм 68 тийин тўласангиз, «Оқшом» билан бирга «Маҳалладош» йил давомида домий ҳамроҳингиз бўлиб қолади.

Шу кунларда эса муҳарририятимизга жойларда обуна бўлишгаётгани ҳақида мактублар келмоқда. Эътиборингизга улардан бирини ҳавола этаёلمиз.

АЛБАТТА ЁЗИЛАРДИ...

ҲАР гал қўлимга рўзномаларни олганимда кўшнимиз Исмоил ота ёдимга тушади. Ишга кетаётганимда ҳассаларини дўқиллатиб қўлларида бир даста рўзнома билан оҳиста қадам ташлаб уйга келаётганларини кўрар эдим. — Ота уйингизга хат ташувчи ҳар кун рўзномалардан ташлаб кетади-ку, ўшаларни ўқимайсизми? — десам, — Болам, улар кечикиброқ келти-

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

ришади. Мен эса янгиликлардан ўз вақтида хабар топгим келади, — дер эдилар.

— 90 ёшга яқинлашиб қолдингиз, ўқишга қийналмайсизми? — деб сўрадим бир кун.

— Шошилмасдан аста-секин ўқийман. Исмоил отани Акмал Икромов районидаги Усмон Юсупов маҳалласида ҳамма «Газетхон ота» деб эъзозлашарди. Сабаби, 3-4 та кишига қўшилсалар албатта дунё воқеалари, мамлакатимиз ва республикамизда рўй бераётган янгиликлар ҳақида суҳбатлашар эдилар. У киши оламдан ўтгач маҳалла анча хувиллаб қолгандек бўлди.

Тунов кун кечки овқат пайтида шуларни ҳаёлимдан ўтказиб ўтирсам, у кишининг ўртанча ўғли Акбаржон эшикдан кириб келди. «Опа, хабарингиз йўқми, «Маҳалладош»га обуна қачон бошланади, — сўради у. — Биз ҳам ёзилмоқчи эдик».

Очиги, нима дейишимни билмай, кўзларимда ёш қалқиди. Назаримда Исмоил ота тирилиб келгандек бўлдилар...

Марғуба АҚРОВА.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ХАВОТИРГА ЎРИН ЙЎҚ

КЕКСАЛАР билан суҳбатлашиб қолсангиз, ёшлик чоғларида савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланганлари ҳақида сўзлашади. Уларнинг аксарияти пиру-бадавлат, бировнинг ҳақи-га ҳиёнат қилмаган, етим-есирларнинг бошини силаган одамлар.

Яқинда чойхонада бир гуруҳ отахонларга болаларнинг бозор-ўчарга аралашуви тўғрисида гап очган эдим «Бозор ҳам меҳнат, шуғулланишсин, лекин ўқишни қолдирмасинлар», деган сўзларни айтишди. Узим ҳам шу фикрдаман. Тажриба шунини кўрсатяптики, 10-синф ўқувчилари оила иқтисодиётига қизиқмайдилар. Ҳатто узоқ йиллар муқим бир баҳода сотилиб келинаётган ун, гуруч, шакар, гўшт, сариёғ, пахта ёғини неча сўм туришини билмайдиганлар бор. Демак, оила, рўзгор, турмушга тайёр эмаслар.

Шу ўринда «Маҳалладош» рўзномасининг 1991 йил, 11 июль сониде эълон қилинган «Ҳадемай рўзгорбоши бўласан, йигит» сарлавҳали мақолада кўтарилган фикрлар менга жуда маъқул бўлди. Ўғилни болалигидан бозорга ўргатиш керак. Шунда пул қандай топилаётганини билади, ота-она меҳнатини эъзозлайди. Қолаверса, рўзгор қийинчиликларини тушуниб етади.

Айрим кишилар болани пулга ўргатиш ярамайди, дейишади. Менимча, назорат бўлса, бундай хавотирга ўрин йўқ.

Саъдулла СУЛТОНОВ,
муаллим.

Бу нола—кимга ҳавола

ГАЗЛАМАНИ ҚАЕРДАН ОЛАМИЗ?

БОЗОР иқтисодиёти ҳар бир кишини, ҳатто халқ эҳтиёжи учун хизмат қилаётган ташкилотларни синовдан ўтказмоқда. Шундай бир вазиятда одамларга қоп-қоп ваъдалар бериш билан иш битмайди. Афсуски, жамоамиз аҳли баъзи раҳбарларнинг бор отанга, бор онанга қабилда иш тутишайтганидан чарчашди.

Гап шундаки, маҳалламиз газлама олиш учун Собир Раҳимов районидеги 45-дўконга бириктириб қўйилган. Орадан тўрт ой вақт ўтган бўлишига қарамай, ҳанузгача бирор метр мато ололма-

дик. Дўконга борсангиз газлама бўлими йўқ дейишади. Ижроқўмда эса савдо идорасига хат ёздик, шу дўконда бўлим очиш ниятимиз бор, дейишдан нарига ўтишмаяпти.

Очиғи, қўмита идорасига чиқишга юрагим бетламай қолди. Чунки одамлар «Хусниддин, бугун дўконга бориб, яна ҳеч нарса ололмадик», дея шикоят қилишади. Ахир ваъданинг ҳам чеки бўлиши керак-ку.

Хусниддин НУРИДДИНОВ,
«Иттифоқ» маҳалла комитетининг котиби.

Улар ҳақида ёзилмас эди

ҒАФУР АРАВАКАШ

— ҚАНИ пўшт, йўлни бўшатишлар... Озгина хушёр бўлсангиз-чи, ака!

Пойтахтнинг «Чорсу» даҳасидеги «Эски Жўва» бозори олдида от аравани тўлдириб қоп ортиб кетаётган йигит билан шу тариқа учрашдик. Унинг номи Ғафуржон экан.

— Ғафуржон, баъзилар «аравакаш» деб мурожаат қилишса кўнглингиз ранжимайдими?

— Нега энди, отам Султон ака яқин 60 йил аравакаш бўлганлар. Акам Ҳотамжон ҳам 20 йилдан буён шу юмушни бажариб келаяпти. Мен эса яқин 10 йилдан бери от арава ҳайдаб кам бўлмаяпман.

— Одамларнинг ҳолатини чиқараётган экансиз-да.

— Хизматимиз беиннат. Агар биз бўлмасак бозорга турли хил маҳсулотлар келтираётган деҳқонлар қийналиб қолишади. Чунки юкни бир чақиримча жойга элтиш керак-да. Уларнинг оғирини енгил қилаётган от аравалар фақат «Эски жўва» ва «Кўйлик» бозорларида бор.

— Бир кунда қанча одамнинг юкни ташийсиз.

— Камда 20 кишиникини.

— Оддий аравакаш оиласида ўсибсиз. Бирор илмгоҳга ўқишга киришга ҳаракат қилмаганмисиз?

— 1977 йилда Тошкент автомобиль йўллари техникумига ўришиб кўрдим. Омад қилиб боқмади.

— Отингизнинг лақаби борми?

— Бор, «Жайрон».

— «Жайрон»нинг ем-ҳашаги нима бўляпти?

— Шу кунгача «Кўктерак» бозоридан сотиб олаяпман.

— Нархи қанчадан?

— Бир бойлам сомон 6 сўм, бир қадоқ арпа ва буғдой эса 1 сўмдан.

— Агар сир бўлмаса, айтишчи бир кунда арава билан қанча даромад топаёсиз?

— 30-40 сўмгача. Шу маблагдан 12-15 сўмини «Жайрон»нинг емишига сарфлайман. Қолгани тушлик, оила кам-кўсти дегандек...

— Фарзандлардан неча?

— Икки ўғил ва бир қизим бор. Оиламиз билан С. Раҳимов районининг «Мустақам» маҳалласида яшаймиз.

— От ва арава учун ҳам махсус жой ажратиб беришганими?

— Арава «Волга» ёки «Москвич»миди... Манзилгоҳ йўқлигидан шаҳар шаронтида очиги қийналаяпмиз. Маҳалламиз катталари бош қўшиб шу масалада ёрдам беришса яхши бўларди.

— Битта яхши араванинг баҳоси қанча?

— Янги арава илгари жиҳозлари ўзингиздан бўлса 200-300 сўм эди. Ҳозир 500 сўмга яқин. 4-5 йилга чидайди.

Суҳбатдош Мухтор СУЛАЙМОНОВ,

Ўзбекистон Маданият жамғармаси матбуот марказининг мухбири.

Ҳозир бозорларда айни пишиқчилик авжига чиққан палла.

ҚИШДА ҲАМ ЁЗДАГИДЕК

БАЛКИ сиз қишга компот тайёрлаб қўйишни истарсиз? Бунинг учун тахта столлар устига клеёнка ёзиб қўйиш керак. Ишни бошлашдан аввал ва уни битказгандан кейин хонани йиғиштириб, тозалаб олиш зарур.

Илгари ишлатилган шиша банкаларни ювишдан олдин 1-2 соат илгари тоза илиқ сувга, ёғ юқлари бор банкаларни эса ичимлик содаси қўшилган сувга солиб қўйиш тавсия этилади. Буларни совунли ёки содали илиқ сувда чўтка билан ювиб, кейин тоза сувда 2-3 марта чайиб олинадилар. Банкаларни қуритиш тавсия этилмайди.

Тулука қопқоқларни қуйидагича тозалаб тайёрланади: совунли илиқ сувда ювилади (резинка халқаларни ҳам), тоза сувда чайилиб, халқалари қопқоққа жойланади ва 5 дақиқа қайнатилиб, стерилланади.

Шиша банкалардаги компотларни ноль даражадан паст температурада сақлаш ярамайди—банкалар ёрилиб кетиши мум-

кин. Мисол тариқасида қишга компот консервациянинг қуйидаги турларини келтираяпмиз:

ОЛМАДАН

Эти юпка ва юмшоқ бўладиган ёзги олмани банкаларга жойлаб, устига совуқ шарбат (1 литр сувга 200 грамм шакар) қуйилади ва 6-8 соат қолдирилади. Шундан кейин улар бўғзига етказиб шарбат билан тўлдирилади ва 85 даражада: бир литрли банка — 15 дақиқа, икки литрли — 20 дақиқа, уч литрли — 30 дақиқа пастерланади ёки қайнаб турган сувда шунга яраша 3,8 ва 10 минут тутилади. Кейин оғзи қопқоқланиб, тубини юқори қилиб тўнкариб қўйилади.

ОЛХУРИДАН

ОЛХУРИ иккига бўлиниб, данаги олиб ташланади ва банкаларга жойланади. Устидан совуқ шарбат қуйилади (1 литр сувга 200-300 грамм шакар), 85 даража температурада: ярим литрли банка — 10 дақиқа, бир литрли—15 дақиқа пастерланади ёки қайнаб турган сувда 3 ва 5 дақиқа тутилади.

Дастурхонимизни нон маҳсулотлари билан тўкин қилаётган корхоналардан бири пойтахтдаги 4-нон заводида. Ҳозирги қийин шаронтига қарамай жамоа белгиланган режаларни ортиги билан бажармоқда. Уста ишчи Мунира Бозорова қолишларга тайёр зувалаларни моҳирона жойлаштиради.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Маҳсулотларнинг

сақланиш вақти

ҚИЙИН турмуш шароитимизда тўғри рўзгор юриш катта бир санъатдир, дейишади нексаларимиз. Ҳақиқатан ҳам шундай. Оила иқтисодиётини яхшиламоқчи бўлган ҳар бир уй бекаси турли хил маҳсулотларнинг қанча вақтгача бузилмай, яхши сақланишини билишлари муҳимдир. Шундай қилиб рақамларни келтирамиз:

Ун, макарон—6 ой, балиқдан тайёрланган консервалар—1-2 йил, гўшдан тайёрланган консервалар—1 йил, қанд—1-1,5 йил, ўсимлик мойи—9 ой.

Музхонада: тайёр таомлар—1-2 кун, кўкатлардан тайёрланган салат—1-2 кун, қайнатилган қўлбосар—2 кун, сариёғ ва маргарин—7-18 кун, сут—2 кун, қовурилган гўшт—3-5 кун, янги балиқ—1-2 кун, пишлоқ—5-14 кун, тухум—14-21 кун.

Янги рукн: «Оқиллар орамизда»

Хар бир маҳаллада кўпин кўрган, ақлу заковати, одоби билан кўпчилик ўртасида обрў қозонган кишилар бўлишади. Тўй-ю маъракалар, турмушимизда рўй берадиган яхши-ёмон кунларимизда улардан маслаҳат сўрасак, катта ҳаётий тажрибаларига таяниб, доноларча фикр билдирадилар. «Оқиллар орамизда» деб номланган янги рукн остида ана шундай инсонлар ҳақида ҳикоя қилиб борамиз.

БАҒРИ КЕНГ, ҚУЛОЧИ УЗУН ДОМЛА

— Ҳаётингиздаги қувончли воқеаларни эслай оласизми?
— Йе, бўлмасамчи, болам, — Фахриддин ота суҳбатимизнинг дабдурустдан бундай савол билан бошланишини кутмаган эканлар шекилли, бироз ажабланиб, сўз бошладилар: — Ҳаётимда қувончли дамлар кўп бўлган. Катта қизим Қундузхон туғруқхонада эмас, хонадонимизда туғилган. Мана шу рўпарангиздаги айвонда ёнбошлаб, рўзнома ўқиб ётган эдим, опонингиз: «Дадаси, тез доғни чақириб келинг», деб қолди. Шошиб қўшнимиз Зояникига чиқдим. Вироздан кейин уйдан чақалоқ йиғиси эшитилди. Бирим ёқимлики, кишини эркалайди... Уғилларим Фатхиддин ва Баҳодирни бир кунда уйлантирганмиз. Тўйнинг эртасига айвонда ўтириб, келинларимни кузатганман. Иккиси ҳам сулув, иккиси ҳам чаққон денг, бири ҳовли сўурса, бошқаси нонушта ҳозирлапти. Қўш келин тушириш гашти бошқача бўларкан...

Ўз ҳаёти ҳақида жўшиб гапириб бераётган отахоннинг мамнун кайфиятидан билдимки, турмушдан кўнгиллари тўқ. Шундай бўлиши ҳам табиий. Ҳожа ая билан ўғил-қизларни уйли-жойли қилиб олишган, энди фарзандлар ва неваралар даврасида ширин ҳаёт кечиряшарди. Маҳаллада буларнинг оиласига ҳавас қилмаган киши кам топилади. Қундузхон ва Раънохонлар — шифокор, Озодахон — иқтисодчи, Фатхиддин — дорисўнос. Баҳодир эса ошпазлик касбини танлаган. Барчаси барака топишсин, бир-бирлари билан аҳил. Доимо қўша қариётган кексаларни йўқлаб, уларнинг дуосини олишарди. Фахриддин ота нафақат фарзандлари, балки маҳалла-кўйнинг яқин маслаҳатчисига айланган.

— Яқинда маҳалламиз ҳудудидаги «Сариқ сув» ўтувида яшовчи оилалардан бирида жанжал чиқди, — деди отахон бош чайқаб. — Комитет раиси Тошпўлат Раҳматов билан бирга бордик. Қанча вақт бирга яшаган қайнона-келин энди бир ҳовлига сиймай қолишибди. Жойни бўлиб бериб, оилани зўрға тинчлантирдик. Мана шундай хонадонлар билан кўпроқ иш олиб боришимиз зарур, деб ўйлайман.

Худди мана шу жиҳатдан Фахриддин отанинг доно ўғиллари, катта ҳаётий тажрибаси қўл келмоқда. У кўп йиллар халқ таълими соҳасида ва маҳалла комитети раисининг ўринбосари бўлиб ишламаганми, турмушнинг барча томонларини яхши билади. Собир Раҳимов райондаги 11-мактабда директор, илмий мудар, кейинчалик 76, 10-мактабларда меҳнат қилганида қанчадан қанча муносиб шогирдлар етиштирди. Ўзбекистон «Ойнаи жаҳон»нинг режиссёри Мираббос Мирзааҳмедов, биоорганик кимё илмгоҳининг директори Абдували Абдуваҳобов, журналистлар Носир Рихсиев, Рихсвий Пўлатов, ТошДД доценти, педагогика илмлари номзоди Самияжон Султонов ва бошқа кўплаб соҳа кишилари уни устоз сифатида эъзозлашади.

Ҳадемай 80 ёшга қаршилаётган Фахриддин ота ҳамон тиниб-тинчимайди. Қандай бўлмасин маҳаллага фойдам тегсин, дейди. 4-район поликлиникасининг филиали жамоага тузуккина хизмат кўрсатиб турган эди. Санэпидстанциядагилар келиб, беркитиб қўймоқчи бўлишди. Уруш фахрийлари Мухиддин ака ва Тоғжой акалар: «Фахриддин ака, ёрдам беринг, поликлиника беркилиб қолади», деб қолди. Бундай пайтда қараб туриб бўладими. Маҳалладаги бир-икки обрўли кишилар билан тегилли идораларга югуравериб, охири бинони таъмирлаш учун усталар келтиришди.

Эл-юрт учун қилинган хизмат ҳеч қачон унутилмайди. Собир Раҳимов райондаги «Октябрь 40 йиллиги» маҳалласида бўлсангиз, хоҳ чойхонада, хоҳ бошқа давраларда Фахриддин ота Нуриддиновнинг фазилатлари-ю кўнчаллигини мактаб гапиришади. «Бағри кенг, қулочи узун домла», дея ҳурматлайдилар. У кишининг қилаётган ишлари, босиб ўтган ҳаёт йўлидан ҳақиқатан ҳам кўпчилик ўрнак олса арзийди.

— Отамиз камбағал ўтиб, кўп жон бўлганимиздан бир бурда нонни зўрға топиб едирганлар, — деди кўксини Ўзбекистон ССР халқ таълими аълочили нишони беаб турган отахон суҳбатимиз сўнггида. — Мен ҳам қаерда ишламай нонимни ҳалол топиб ейишга ҳаракат қилдим. Умримни тарбияга бағишлаганимдан сира ачинамайман. Қанча обрў топган бўлсам фақат шу туфайли эришдим. Рўзномаларда оилада меҳнат ва болалар тарбиясига бағишлаб минглаб мақолалар эълон қилдим. Келгусида уларни жамлаб, битта китоб қилиш ниятим бор.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Созандаларимиз энг яхши куйларни Куйбишев райондаги хувар-техника комбинати бадий раҳбари Низомиддин Ақромов ва унинг ўғли Асомидиядек

изланиш ҳамда машаққатлар билан яратишади.

Умарали Қўшвоқов сурати.

ОСТАНА ҳатлаб бирор ҳовлига киргандан уй бекасининг қандайлигини сезиш мумкин. Ҳаммаёқ супурилган, саришта, меҳмон келадигандай безатилган бўлса, аёл покизалигини англаймиз. Бесараңжомликдан эса кўнглимиз тўлмайди, албатта.

Аёлларимиз зиммасига турмушда кўплаб юмушлар юкланган. Айниқса фарзанд тарбияси асосий вазифалардан биридир. Шундай экан, у аввало маънавий жиҳатдан етуқ, билимдон бўлмоғи лозим. Шарқ доноларидан бири айтганидек, табиат аёлдан гўзал бўлишни талаб қилмайди, бироқ идрокли бўлишини истайди. Демак, биз аёллар ҳамма нарсани билишимиз, ўтмиш тарихимизни, адабиетимизни, улғу доно-аждодаларимиз ҳаёти ва ижодини ўрганиб, ўз маънавиятимизни бойитишимиз зарур.

Шу маънода 1991 йил Алишер Навоий йили деб эълон қилиниши жуда қўл келди. Комитетимиз улғу зот, шеърят мулкининг султонига бағишлаб иш жойларни, ўқув юртлари ва маҳаллаларда давра суҳбатлари ўтказмоқда. Ажойиб навоийхонлик кечалари Ҳамза райондаги Навоий номи маҳаллада, Октябрь райондаги «Қаҳрамон» маҳалласида бўлиб ўтди. Шунингдек, Акмал Икромов, Собир Раҳимов, Бектемир ва бошқа районларда ҳам турли хил тадбирлар ташкил этилмоқда.

1991 йил— Ўзбекистонда Алишер Навоий йили СЎНМАС ЧИРОҚ, ТУГАНМАС БУЛОҚ

Аёлларимизни айниқса Навоий ижодида аёл образи, одамийлик, ҳушмуомилалик, садоқат, ишонч каби инсоний хислатларнинг улғулиниши ҳаяжонга солмоқда. Дарҳақиқат шоир шеърлари ва ғазалларида бу мавзу асосий ўринлардан бирини тутди. Навоий аёлларнинг яхши хулқ-одоби ҳақида ёзар экан: «Ҳаё гулистонида абру матир, одаб осмонида меҳри мунир» ёки «Йигитликда кўнгил узмадим ул дилраболардан, қариганда нечук кўнгил узай ул мужго асолардан» дейди. Бу бутун умр аёлларни, уларнинг гўзаллиги-ю, ифратини куйлаганидан далолат беради.

Биз, аёллар ҳаммиса улғу мутафаккирга мурожаат қилиб ундан одамийлик, меҳру шафқат ва одобни ўрганишимиз керак. Чунки Навоий ижоди сўнмас чироқ ва туганмас булоқдир.

Муборак ЮНУСХУЖАЕВА,
Тошкент шаҳар хотин-қизлар комитети раисининг ўринбосари, тарих илмлари номзоди.

Унутилаётган меросимиз СУПА

«Кўнларнинг бирида Улуғбек саройида илм соҳибларининг мунозараси бўлади. Мунозаранда бобомиз ҳам қатнашади ва шоҳсупанинг юқори ўринларидан бирини эгаллайди». [Тадқиқотчи олим Тўхтаски Қаримбердиевнинг «Қайдасан, Улуғбек таъини» мақоласидан].

Ҳа, бу ерда супа тилга олинган. Ҳатто, шоҳ супа деб аталган. Ўтиришга мўлжалланган бундай «оромгоҳ» нафақат Улуғбек даврида, ундан ҳам олдин кашф этилганга шубҳа йўқ.

Болалик хотираларим ҳамон ёдимда. «Кўкча» даҳасининг «Бекобод» маҳалласидаги ҳовлимиз яқинида тепалик бўлиб, унинг ён томонида катта-кучук супа бўларди. Ҳар тарафга шоҳ ташлаб, соя солиб турган ёнгоқ дарахтининг ости доим гавжум эди. Ўша кезлари кўпчилик супада дам олиб қайтарди. Шундоқгина олдинда оқиб ўтган анҳор суви шу жойга фойз киритганини айтмайсизми?

Супанинг устига тўрт зинадан чиқиларди. Жазирма иссиқ дамлари гир-гир эсаятган шабада кишига ором бағишлаганини унутиш қийин. Бундай қўлайлик, эшитишимча ўтган асрда тепалик остидаги хумдонда ишлаган қулол усталар томонидан яратилган экан.

Илгари супалар оромгоҳ, ҳордиқ чиқарадиган, суҳбатлашадиган маскан хизматини бажарган. Унинг атрофига гул, райхонлар экилган. Дала шийони ва чойхоналарда ҳам ҳеч қандай ўриндиқ ёки каваротларнинг ҳолати бўлмасди.

Бизнинг хонадондаги супани онам доим суваб турарди. Тўрт бурчагида суянадиган жойи бўлиб, одатда нексалар белларига ёстиқ қўйиб ўтиришарди.

Ота-боболаримиз қадимдан супа учун ҳар томондан шавбода эсиб турадиган майдон танлаб, атрофига дов-дарахтлар экишган. Ёз бошланиши билан ҳеч ким уйда ўтирмай, табиат бағрига ошиқарди.

Эндilikда авлод-аждодаларимизга қўл келган бундай «оромгоҳ»лар деярли йўқолиб борапти.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРИНГ!

А. Юсуфхўжаев: Укамнинг наслномаси туғилганлик ҳақидаги гувоҳномасига нотўғри тушиб қолган. Уни тўғрилаб ёзиш ҳақида бирор қонун борми?

ЖАВОБ: СССР Президенти томонидан қабул қилинган Фармонга асосан 1 сентябрдан эътиборан ёши 16 га тўлган ҳар бир фуқаро

ҳужжатда кўрсатилган ўз фамилияси, исми ва отасининг исмини ўзгартириш ҳақида фуқаролик ҳолати актини қайд қилувчи (ЗАГС) органга мурожаат қилиб, бундай масалани ҳал қилишга ҳақли.

Абдужалли ҲАСАНОВ,
хуқуқшунос.

Онла хизмати: у қандай ташкил этилган?

БАХТ МАРКАЗИ

Киши ўз бахтини кутилмаган жойлардан ҳам топиши мумкин. Танқид тақозоси билан пойтахтимиздаги «Семург» онла хизмати марказига ташриф буюраётганлар ўз вақтларини қандай ўтказишмоқда! Умуман, бу ерда иш қандай ташкил этилган! Марказ бошлиғи Рустам Назаров билан ана шулар ҳақида суҳбатлашдик.

— Бундан тўрт йил илгари Тошкент шаҳар ижроия комитети бирга турмуш қуришга аҳд қилган йигит-қизларни машғулотларга жалб этиш тўғрисида қарор қабул қилган эди, — деди Рустам ака. — Марказимиз шундан бери фаолият кўрсатмоқда. Ишмизнинг қандай ташкил этилгани билан қизиқувчилар учун эслатиб қўяй: бизда икки йўналиш мавжуд. Карточе орқали танишувда марказимизга ташриф буюраётганлар ўзларига мос келадиган кишиларни маълумот орқали излаб топадилар. Шундан сўнг махсус хонада учрашув уюштирилиб, суҳбатлашади. Ҳозирги кунда ўз бахтини излаётган 1000 нафар ёшлар ҳақида маълумот тўплаганмиз. Танишувнинг бошқа усулида эса «Ташкентская неделя» ҳафтаомасида маълумотлар эълон қилиниб, ёзишмалар орқали алоқа боғланади. Дастлабки йили марказимизга ташриф буюраётганларнинг фақат ўн фоизи ўзбек қизлари эди. Кейинги пайтда улар сонини ортиб бормоқда.

— Миллий урф-одатимизга кўра оилада ўғил ўйлантириш бўлиши совчиликка борилади. Кейин йигит-қиз учрашиб, бир-бирларини синаб турмуш қурадилар. Мана шу шарт сизларда эътиборга олинганми!

— Албатта. Йигит-қиз учрашишларидан олдин олти соатлик дастур бўйича руҳшунос, сексолог, ҳуқуқшунос ва бошқа мутахассислар машғулоти ўтилади. Ёшлар ўзларига тақдим этилган 82 та саволга кўнгилдагидек жавоб беришлари лозим. Улардан айримларини келтириб ўтмоқчиман. «Сиз бозор қилишни биласизми?», «Жаҳл чиққанда умр йўлдошингиз билан қандай муомала қиласиз?», «Бўлажак келинсиз, ҳар тонг ўрнингиздан туриб, уй юмушларига улгура olasизми?», «Бўлажак кўёвсиз, суюқли рафиқангизни кино, театр ва концертларга олиб бориб туришга кўрингиз етадими?». Кўриб турибсизки, бундай саволлар янги ҳаётга қадам қўяётган келин ва кўёвлар зиммасига катта масъулият юклайди.

— Марказ хизматидан фойдаланаётганлар асосан кимлар!

— Шифокорлар, муаллимлар ва бошқа касб эгалари. Утган йили 35 кишининг бошини қовуштирган бўлсак, шулардан 20 фоизи олий маълумотли кишиларни ташкил этади. Бу йил эса ҳозиргача 30 дан ортиқ мурожат қилганлар бахтларини шу ердан топишди. Шу ўринда хизматимиздан фойдаланаётганларнинг аксарияти биласи турли сабаблар билан бузилган, ёши ўтиб қолган кишилар эканлигини таъкидлаш зарур. Келгусида фақат ёш келин-кўёвлар билан ишлашни йўлга қўйиш ниятимиз бор.

Суҳбатдош
Сулаймон МУХТОРОВ.

Ҳамзаликлар ташаббуси сўнмасин

ТҲЙБОШИЛАРГА КҲП НАРСА БОҒЛИҚ

ҲЕЧ БИР халқда йўқ, ҳўп ажойиб удумларимиз бор. Яқинда қуда-андалариникидан бирига наҳорга ошга борган эдик. Тўйхонага келганча кўча сўлим, супурилган, сув сепилган. Худди маҳалладаги берча хонадонларда тўй бўлаётгандек. Аввало шу маҳалладаги қизлар, келинларга таҳсинлар ўқидик.

Тўйхона. Ҳар бир меҳмонга алоҳида мулозимат. Ортикча шовқин йўқ, ҳаммаёқ ботартиб. Меҳмон кутишни бир киши бошқармоқда. Унинг имо-ишораси билан ош ҳам, нон ҳам, чой ҳам келтириляпти. Уртада эса 10-12 чоғли йигитчалар билиб-билиб ўз вазибаларини бажаришмоқда. Айтишларича, шаҳар маҳалларининг ичида наҳорги ошини энг ўрнига қўйиб ўтказадиган шу «Оқлон» маҳалласи экан. Дерҳақиқат, шу кунни бизга шундай туюлдики, ҳар ҳолда кўпчилик буни азалдан тан олишди. Тўйдан қайтаётган кишилар мамнуи, юзларидаги табассум инсон қадр-қиммати ҳар нарсадан улуғлигидан нишонадек туюлди.

— Тўй тўй кунигача эгасиники, — дейди кўча бошлардан бири Абдусаттор ака. — Хонадон соҳиби тантаналарга қанчалар тайёргарлик кўради. Одамларни тақлиф этади. Ўзингизга маълум, тўй уни унинг вазибаси асосан эшик олдида меҳмонларни кутиш ва кузатишдан иборат бўлади. Ичкаридаги юмушлар эса кўни-кўшини, ёру биродарларнинг холис хизматига боғ-

лиқ. Баъзи тўйларга борсангиз на кутиб олишини, на таом тарқатишни қотиришди. Бунда тўй эгасини айбловш нотўғри. Балки ҳаммаҳаллалар хонадонни рўёбга чиқаришлари лозим. Кўпинча ёшлар уч-тўртта бўлиб олишиб, баҳслашиб туришди. Гўёки улар шу билан хизмат қилишяпти. Маҳалла оқсоқоллари шундай пайтларда тўғридан-тўғри танбеҳ беришди. Ён-атрофимизда ниманики, тўйми, маъракаи ўтказилса, ҳамма юмушларни йигитларга бўлиб берамиз. Улар бажонидил бажаришди. Кўни-кўшиникида олиб-югуриб хизмат қилиб юришга не етсин.

Ниҳоятда ибратли гаплар. Бундай одатимиз қанчалик гўзаллиги ўзимизга унча сезилмаслиги мумкин. Мен Ўзбекистонга меҳмонга келиб, тўйларимизда иштирок этиб, ҳаяжонини яширолмай кетган қардош ва хорижий меҳмонларни кўрганман. Бу — авваломбор жаннатмекон дийриниз, қолаверса маҳаллалардаги халқларвар оқсоқоларимизнинг тадбиркорлиги тўғрисида.

Ортикча исрофгарчиликсиз, меъёрида қилинса наҳорги ошнинг фойдаси бир бошқа. Катта қозон оши, хонанданинг дилга ёқувчи мутақаббил хониши, энг кераги — ёру биродар, узоқ-яқинларнинг бир лагандан ош ейиши фанмат умримизнинг энг унутилмас дамлари эмасми!

Ҳозирги кунда тўй қилувчи

асосан сарпо-суруғ, турли жил мебеллар, борди-келдилардаги ортикча сарф-харажатларга дош беролмаяпти. Тўй-боп нарсаларнинг камида тўрт-беш баробар ошиб кетиши ҳамда ёшларимиз оила аҳолига қарамай бемаъни талаблар қўяётгани ота-оналарни қийнамоқда. Мен кўпчилик тўй қилганлар билан суҳбатлашиб шундай фикрга келдим. Харажатнинг ҳаммасини юз фоиз десак, шундан фақат 30 фоизи ош-овқатга, қолгани эса сарпо-суруғ ва бошқа ашёларга сарфланар экан. Ортикча асаблар ҳам чайқов нархида саноат молларини сотиб олишга кетаяпти. Шу пайтгача ҳозиргидек ҳаддан ташқари катта сепли тўй бўлмаган. Буни тарихий манбалар, кўпни кўрган ота-боболар ҳам айтишмоқда. Илгари тўй ўйин-кулги, қўлидан келганича ош-овқат тарқатиш, бир сиздра кийим-кечак совға қилиш билан яқунланган. Ҳеч кимнинг юраги тўй қилишдан безилмаган. Шу сабабли Ҳамза райони маҳаллалари фаоллари тўйларни ихчам ўтказишни тўғри таклиф этишган.

Шундай экан, келинлар азизлар, дўппини ерга қўйиб, ақл билан мушоада юришиб кўрайлик. Дабдабанинг нима кераги бор. Ортикча маблағимиз бўлса фарзандларимизнинг еб-ичишига, кийим ва ўқув ашёларига сарф қилган маъқул эмасми!

Бахтиёр КАРИМОВ.

ТОЖИВОЙ ТАЖАНГА
КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

ФАВВОРАДА ЧҲМИЛМАНГ

ТОЖИВОЙ ТОҒА, шахримиз ҳуснидаги «доёларни синчковлик билан фаш қиласиз, бунинг учун сизга раҳмат. Аммо кўюнчақлигингизни қадрламай, таққидларингизга рўзнама орқали ўз муносабатини билдиришни истамётган раҳбарлар ҳам борга ўхшайди. Бундайларга инсбатан янада тажангроқ бўлаверинг.

Мени эса бир масала ташвишга соляпти. Қоқ пешин пайтда шаҳардаги истаган фав-

воранинг олдига боринг. Сонсаноксиз болакайлар чўмилиш-шавётганини кўрасиз. Майли, бунга қарши эмасмиз. Лекин илиб ётган сувнинг тозаллигига кафолат борми? Тагин бепарволигимиз оқибатида болажонларимизни касал қилиб олмайл�қ. Шу ҳақда Тошкент шаҳар санэпидстанциясидаги акахонларимизнинг қулоқларига бир шипшитиб қўйсангиз яхши бўларди.

Собир БОЗОРБОВ.

Миллий жиҳозларимиз

ЎЗИДАН ҲАМ НАҚШИ ЖОЗИБАЛИ

НАҚҚОШЛИК санъати неча-неча асрлар давомида шаклланиб, авлоддан-авлодга, устоздан-шогирдга ўтиб, бизгача етиб келди. Йқтидорли усталар томонидан яратилган турли хил кундалик буюмлар ўзининг тақрорланмас жозибаси, жилваси билан халқимиз қалбидан ўрин олмақда.

Пойтахтимиздаги «Намоён» ҳаваскорлик наққошлиғи болалар гуруҳининг раҳбари Ҳикматилла Азимовнинг қўли тегмаган мухташам бинолар Тошкент шаҳрида камдан-кам топилади. У устози Ҳаким ака Жалолов билан Тошкент бош савдо марказининг ёдгорлик бўлими, «Зарафшон» ресторани, Ўзбекистон ССР санъат музейининг бир қанча бўлимларига бадий безак беришда фаол иштирок этди. Ўз ишига ихлос қўйган уста ижодий изланиб, халқ-

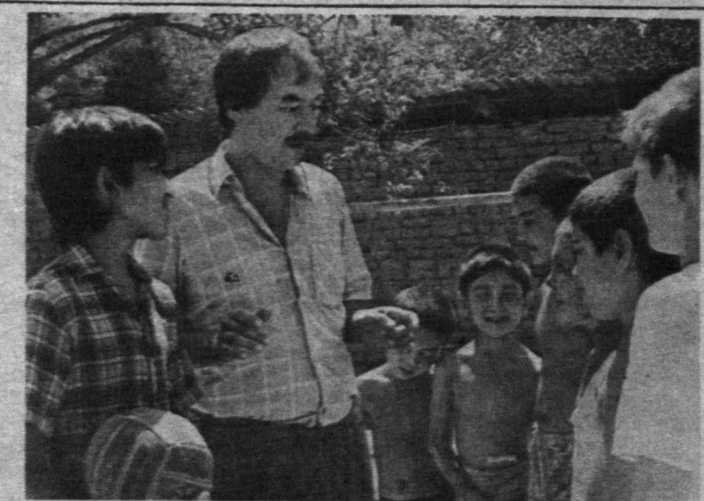
мизнинг кундалик ҳаёти учун зарур бўлган ноёб буюмлар ҳам ярата бошлади.

Айниқса «Зиёфат» деб номланган панно ва саккиз қиррали столнинг миллий анъаналар асосида юқори савияда чиройли нақшлар билан ишланиши Ҳикматилла аканинг ҳар томонлама етук ва қўли гул уста эканлигидан далолат бериб турибди. Шунингден «Шахмат столи», «Ваҳор», «Куз» деб номланган ёзув столлари ҳам ўз жозибаси билан кўпчилинка манзур бўлмоқда.

Иброҳим РАҲИМ,

халқ ижоди ва маданий-маърифий ишлари республика илмий услубият марказининг ходими.

СУРАТДА: уста Ҳикматилла Азимов ижодий иш пайтда.

БОЛАЖОНЛАРГА С О В Ғ А

Кейинги пайтларда шаҳримиздаги маҳаллаларда спорт ишларининг яхши йўлга қўйлаётгани қувонарли ҳолдир. Жумладан, бу борада Ҳамза районидаги «Бирлашган» маҳалласида ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқинда маҳалла фаоллари ва ота-оналар болажонларга жуда яхши совға тайёрлашди — маҳаллада спортнинг кўпгина турлари билан шуғулланиш мумкин бўлган спорт майдончаси қуриб битказилди. Бу ерда эрталабдан кечгача болажонларнинг қувноқ овозлари тинмайди. Улар футбол ўйнайдилар, тош кўтарадилар, кураш тушадилар, хуллас, ёзги таътилларини жуда мароқли ўтказмоқдалар. Бу ерда спорт ишларининг ташкил этилишида Зухур ака Ҳошимов, Абдукарим ака Қано-

хўжаев ва Эргаш ака Ашурбоевлар яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Дамир ИСЛОМОВ.

СУРАТЛАРДА: «Бирлашган» маҳалласида спорт майдончасида болалар жисмоний тарбия билан шуғулланмоқдалар; Зухур ака ёш футболчиларга чарм тўп сирларини ўргатмоқда (юқоридан).

Равиль Альбеков суратлари.

Маҳаллаш

ГАЗЕТА ТАШКЕНТСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ПО КООРДИНАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАХАЛЛЫ.

МАНЗИНТОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уя, Телефонлар 32-53-66, 33-99-42, 32-54-15.

ЖАМОАТЧИЛИК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.